
Onderzoeksrapport
Subsidieverstrekking Lokaal Sociaal Beleid
gemeente Nederlek

Samenstelling Rekenkamer K5

De heer L. van der Kallen (voorzitter)
De heer R. Kreukniet

Secretaris:
Mevrouw J. Hoogendoorn

Contactgegevens

Rekenkamer K5
Postbus 3018
2935 ZG Ouderkerk aan den IJssel
e-mail: jhoogendoorn@ouderkerk.nl

website: www.k5-gemeenten.nl onderdeel rekenkamer

Voorwoord

Het onderzoek naar de subsidieverlening door de K5-gemeenten is het eerste onderzoek naar een gezamenlijk onderwerp dat door de rekenkamer is uitgevoerd. Om de voordelen van een gezamenlijk onderzoek te benutten, zijn in het laatste hoofdstuk gegevens over de subsidieverlening van alle K5-gemeenten opgenomen. Dit hoofdstuk toont de diverse keuzes die gemaakt zijn. Het hoofdstuk is niet normatief bedoeld. Met dit hoofdstuk wil de rekenkamer alleen inzicht bieden in de verschillende mogelijkheden.

De gemeente is vrij om eigen keuzes te maken ten aanzien van het subsidiebeleid. Hierbij kan de gemeente het zich moeilijk of makkelijk maken. De gemeente is tevens vrij om het ambitieniveau te bepalen van de beleidsdoelen. De rekenkamer neemt geen standpunt in ten aanzien van de gemaakte keuzes, maar wil wel wijzen op consequenties en eventuele tegenstrijdigheden.

De onderzoeksrapporten van alle K5-gemeenten zijn te vinden op de website van de rekenkamer (www.k5-gemeenten.nl, onderdeel rekenkamer).

Het uiteindelijke doel van het onderzoek is het komen tot aanbevelingen ten aanzien van de geconstateerde vraagstukken. De aandacht voor aanbevelingen sluit aan bij de werkwijze van de rekenkamer namelijk het leren van gebeurtenissen uit het verleden zonder af te rekenen. De rekenkamer vertrouwt erop dat deze zienswijze voorop staat bij de behandeling van haar rapport.

Louis van der Kallen
Voorzitter van de gezamenlijke Rekenkamer van de K5-gemeenten

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	5
1.1 AANLEIDING EN AFBAKENING VAN HET ONDERZOEK	5
1.2 DOELSTELLING, PROBLEEMSTELLING EN ONDERZOEKSVRAGEN.....	6
1.3 NORMENKADER.....	7
1.4 WERKWIJZE.....	8
1.5 LEESWIJZER.....	8
2 BEVINDINGEN ONDERZOEK	9
2.1 ALGEMEEN.....	9
2.2 DOCUMENTENONDERZOEK.....	10
2.3. DOELTREFFENDHEID SUBSIDIEVERLENING	12
2.4. DOELMATIGHEID SUBSIDIEVERLENING.....	14
2.5. RECHTMATIGHEID SUBSIDIEVERLENING.....	16
3 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	17
3.1 VERLOOPT HET SUBSIDIEVERLENINGPROCES OP HET GEBIED VAN LOKAAL SOCIAAL BELEID VOLDOENDE DOELTREFFEND?	17
3.2 IS HET SUBSIDIEVERLENINGPROCES DOELMATIG INGERICHT?	19
3.3 ZIJN ER NOG BIJZONDERHEDEN TE MELDEN TEN AANZIEN VAN DE RECHTMATIGHEID?	19
4 AANBEVELINGEN	20
4.1 VRAAGSTUKKEN NAAR AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK	20
4.2 AANBEVELINGEN NAAR AANLEIDING VAN DE VRAAGSTUKKEN	20
4.3 OVERZICHT AANBEVELINGEN.....	22
5 BESTUURLIJK WEDERHOOR	23
5.1 REACTIE COLLEGE.....	23
5.2 NAWOORD REKENKAMER.....	24
6 GEGEVENS SUBSIDIEVERLENING VAN DE K5-GEMEENTEN.....	27
BIJLAGENOVERZICHT	30

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en afbakening van het onderzoek

Aanleiding

De gezamenlijke rekenkamer van de K5-gemeenten is in maart 2006 van start gegaan. In de opstartfase heeft de rekenkamer een brief verstuurd naar alle K5-gemeenten met het verzoek om suggesties voor onderzoeken aan te dragen. Het onderwerp subsidieverstrekking is door alle K5-gemeenten behalve door gemeente Schoonhoven aangedragen. Het onderwerp is maatschappelijk van belang en er is twijfel over de doeltreffendheid. Daarnaast is wegens de invoering van de WMO toetsing van de gemeente als (resultaatgerichte) opdrachtgever van belang.

Beleidssterreinen subsidieverordeningen

De subsidieverordeningen van de K5-gemeenten hebben betrekking op specifieke beleidssterreinen. Per gemeente staan deze beleidssterreinen in onderstaand tabel weergegeven:

Tabel 1: Overzicht van de beleidssterreinen die zijn genoemd in de verordeningen

Gemeente	Beleidssterreinen subsidieverordening
Bergambacht	Welzijn, recreatie en toerisme.
Nederlek	Lokaal Sociaal Beleid (cultuur en welzijn).
Ouderkerk	Geen verwijzing naar specifieke beleidssterreinen. Wel wordt bij de definitie van het begrip instelling verwezen naar Lokaal Sociaal Beleid.
Schoonhoven	Geen verwijzing naar specifieke beleidssterreinen. Wel wordt verwezen naar de Kadernota Subsidiebeleid waarvan de Nota Lokaal Sociaal Beleid het uitgangspunt is.
Vlist	Sport, kunst en cultuur, toerisme en recreatie en maatschappelijke zorg en welzijn.

Het onderzoek is gericht geweest op subsidieverlening in het kader van het Lokaal Sociaal Beleid. De kadernota's van iedere gemeente zijn bij de afbakening van het begrip Lokaal Sociaal Beleid leidend geweest.

Onderzoeksjaar en definitie subsidie

Het onderzoek heeft betrekking gehad op de verstrekking van subsidies door de gemeente voor het jaar 2006. Hierbij is voor wat betreft het begrip subsidies uitgegaan van de definitie volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In artikel 4:21 van de Awb wordt het begrip subsidie omschreven als: "De aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten."

Naast subsidies kunnen gemeenten ook overeenkomsten sluiten met derden. In bijlage 2 is de factsheet subsidie en aanbesteding ter informatie opgenomen. Deze factsheet is opgesteld door de VNG en heeft als doel duidelijkheid te verschaffen over wanneer afspraken met derden wel of niet gemaakt moeten worden op basis van een subsidieverstrekking.

1.2 Doelstelling, probleemstelling en onderzoeksvragen

Het doel van het onderzoek is als volgt verwoord:

“Het per gemeente verkrijgen van inzicht in de mate van doelgerichtheid van de uitvoeringspraktijk van het subsidiebeleid op het terrein van Lokaal Sociaal Beleid teneinde de verbeterpunten te analyseren en te formuleren om waarborgen te treffen voor een doelgericht subsidiebeleid”

De hoofdvraag die de rekenkamer zich heeft gesteld is:

Verloopt het subsidieverleningsproces op het gebied van Lokaal Sociaal Beleid voldoende doeltreffend?

Met het transparant maken van de uitvoering van het subsidiebeleid op het terrein van Lokaal Sociaal Beleid wil de rekenkamer een antwoord geven op de volgende onderzoeksvragen:

1. In hoeverre subsidieert iedere gemeente activiteiten die daadwerkelijk voortvloeien uit het beleid dat door de betreffende gemeente is geformuleerd?
2. Zijn er voldoende waarborgen in de uitvoeringspraktijk van het subsidiebeleid op het gebied van lokaal sociaal beleid teneinde gestelde doelen te halen? (oftewel: zijn de gemeenten effectief in de sturing door middel van voldoende richtinggevend en transparant beleid en is de bewaking van de realisatie van doelen adequaat?)

Naast bovenstaande onderzoeksvragen over de doeltreffendheid heeft de rekenkamer tevens de volgende subvraag onderzocht:

3. Is het subsidieverleningsproces doelmatig ingericht? (oftewel zijn de gemeenten efficiënt ten aanzien van de besluitvorming, de uitvoering en de controle op de inzet van subsidiemiddelen?)

Afbakening

Naast aan te geven wat is onderzocht, is tevens belangrijk te vermelden wat niet is onderzocht. Niet is onderzocht:

- de financiële verstrekkingen buiten de definitie van subsidie om (bijvoorbeeld aanspraken op grond van sociale wetgeving);
- of de gemeenten voldoende professioneel te werk gaat bij het binnenhalen van subsidies;
- of de subsidieontvangers voldoende in staat zijn om aan de voorwaarden voor subsidiëring te voldoen.

De feitenreconstructie wordt hoofdzakelijk gebaseerd op formele documenten die door de gemeente beschikbaar zijn gesteld. De financiële systemen worden niet onderzocht.

De rekenkamer heeft wegens de verwachte toegevoegde waarde ervoor gekozen vooral onderzoek te doen naar de doelgerichtheid van de uitvoeringspraktijk. Met uitvoeringspraktijk worden de organisatie en de ondernomen activiteiten bedoeld. Niet is onderzocht of het maatschappelijk rendement van de verstrekte subsidies voldoende is.

Een toets naar de rechtmatigheid (de deugdelijkheid van de juridische en financieel-administratieve borging) van de subsidieverstrekking is tevens geen doel van het onderzoek geweest. Indien tijdens het onderzoek bevindingen over de rechtmatigheid naar voren komen dan is hiervan melding gemaakt in het onderzoeksrapport.

1.3 Normenkader

Om een transparant oordeel te vormen over de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de uitvoeringspraktijk hanteert de rekenkamer een normenkader waaraan bevindingen worden getoetst. In bijlage 1 is het overzicht van de te hanteren normen opgenomen. In het overzicht zijn naast de normen ook vragen opgenomen om een goed beeld te krijgen van de situatie.

Op basis van de bevindingen wordt tevens de mate van resultaatgerichtheid beoordeeld. Het gaat hierbij om de vraag in hoeverre de subsidieverstrekking taakstellend is. Een subsidie is het meest resultaatgericht als deze stuurt op maatschappelijke effecten. Bij een prestatie kan het gaan om een vooraf bepaalde kwantificering van activiteiten en om bepaalde kwaliteitseisen. Een subsidie is nog minder resultaatgericht indien uitsluitend globaal is aangegeven welke activiteiten de instelling moet uitvoeren. Bij inputsturing, het beschikbaar stellen van geld zonder dat de gemeente aangeeft wat in ruil daarvan verwacht wordt, is niet of nauwelijks sprake van resultaatgerichtheid.

In onderstaand overzicht zijn de verschillende (ambitie)niveaus in beeld gebracht met daarbij een uitgewerkt voorbeeld over inburgeringscursussen.

Tabel 2: schematisch overzicht van de mate van resultaatgerichtheid

Mate van resultaatgerichtheid					
Niet of Nauwelijks	----->				Groot
1	2	3.1	3.2	3.3	4
Ter beschikking stellen van geld	Activiteiten	Prestaties			Maatschappelijke effecten
	Globale omschrijving aard activiteiten	Bepaling hoeveel activiteiten	Idem plus kwaliteitseis activiteiten	Idem plus direct resultaat van activiteit	Indirecte gevolgen van activiteiten
Voorbeeld inburgeringscursussen (op welk resultaat is men gericht?)					
Bedrag voor personeel en accommodatie	Verzorgen van inburgerings- cursussen	Inburgerings- cursus van x uur voor x aantal personen	+ Verzorgd door leraren met onderwijs- bevoegdheid	+ Aantal geslaagden inburgerings- cursus	Stijging arbeidsparticipatie cursisten met x procent

De laatste vorm van sturing komt in praktijk niet vaak voor aangezien het behalen van het indirecte resultaat van meer factoren afhankelijk is. Toch is het zinvol om maatschappelijke effecten inzichtelijk te maken ter ondersteuning van de beleidsvoering. Gegevens over maatschappelijke effecten worden dan niet gebruikt in het kader van prestatieafspraken met derden maar wel voor de bepaling van het gemeentelijk beleid en vervolgens de evaluatie van dat beleid.

De opmerkingen over de rechtmatigheid hebben betrekking op eventuele afwijkingen tussen de uitvoeringspraktijk en de verordening of de Algemene wet bestuursrecht.

1.4 Werkwijze

De analyse van de relatie tussen documenten

Ter beantwoording van de eerste onderzoeksvraag, “In hoeverre subsidieert iedere gemeente activiteiten die daadwerkelijk voortvloeien uit het beleid dat door de betreffende gemeente is geformuleerd?”, is aan de hand van documenten een analyse uitgevoerd per gemeente naar de relatie tussen:

- beoogde maatschappelijke resultaten zoals die zijn beschreven in de kadernota en/of het collegeprogramma;
- de gestelde beleidsdoelen zoals die zijn beschreven in de beleidsdocumenten en/of de programmabegroting;
- de uitgevoerde activiteiten door de gesubsidieerde instellingen zoals die zijn beschreven in de beschikkingen of andere overeenkomsten.

Het onderzoek naar de subsidieverlening

Ter beantwoording van de overige vragen zijn de stukken in verband met de subsidieverlening bestudeerd zoals de aanvraag van een subsidie, de bij de aanvraag meegestuurde documenten, de beschikking, de eventuele overeenkomsten en de correspondentie. Na het dossieronderzoek heeft een interview plaatsgevonden met de heer Does en mevrouw Helleman.

De werkzaamheden zijn uitgevoerd door de secretaris-onderzoeker van de rekenkamer. Bij het interview was de heer Van der Kallen, voorzitter van de rekenkamer, aanwezig.

1.5 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk zijn de bevindingen van het onderzoek opgenomen. In hoofdstuk drie worden de onderzoeksvragen beantwoord. De vraagstukken naar aanleiding van het onderzoek behandelen wij in hoofdstuk vier. In dit hoofdstuk stelt de rekenkamer de aanbevelingen voor die betrekking hebben op de achterliggende vraagstukken. In het laatste hoofdstuk zijn gegevens over de subsidieverlening van alle K5-gemeenten opgenomen.

2 Bevindingen onderzoek

2.1 Algemeen

Omvang subsidies

Voor 2006 geldt een subsidieplafond van € 965.606 voor Lokaal Sociaal Beleid (bijna 5% van de totale begroting van 2006). Dit bedrag is onderverdeeld in een bedrag voor versterking en opvang (€ 722.955), een bedrag voor ontmoeting, ontspanning en recreatie (€ 232.651) en een budget voor actuele ontwikkelingen (€ 10.000).

Berekeningsmethode

Aan professionele organisaties worden meerjarensubsidies verleend waarbij de subsidie jaarlijks is geïndexeerd. De hoogte van nieuwe subsidies wordt bepaald op basis van de kosten- en batenraming van de activiteiten. Niet altijd worden alle activiteiten vergoed maar wordt bewust gekozen voor activiteiten die als belangrijk worden beschouwd. SWSN heeft bijvoorbeeld voor 7 activiteiten (buiten de reguliere activiteiten) subsidie aangevraagd. Hiervan zijn voor 4 activiteiten subsidie toegekend.

De hoogte van de subsidiebedragen aan de peuterspeelzalen en Kwadraad is berekend op basis van de gevraagde prestaties maal een tarief voor dat jaar. Voor peuterspeelzalen wordt een bedrag per peuterplaats gehanteerd uitgaande van maximaal 15 kleuters en bij Kwadraad wordt een bedrag gehanteerd per ingezette fte. Deze subsidies bedragen 22% van het subsidieplafond.

Voor de activiteiten van twee instellingen namelijk Jeugd Recreatie Comité en het Vrouwen Opvang Centrum is het subsidiebedrag van 2005 toegekend zonder indexering. Deze twee subsidies bedragen 1% van het totale toegekende subsidiebedrag.

Ten aanzien van de afbouwregeling van Dertienhuizen is sprake van een toekenning van een vast bedrag (3% van het totale toegekende subsidiebedrag).

Soorten subsidies

De gemeente Nederlek hanteert twee soorten subsidies namelijk (meerjaren)subsidies en incidentele subsidies. Vanaf 2007 zijn jubileumsubsidies buiten de subsidieregeling gebracht, waardoor sprake is van een vereenvoudiging van de toekenning en vaststelling van deze subsidies. Indien een uitnodiging wordt ontvangen, ontvangt de instelling de jubileumsubsidie als een gift.

2.2 Documentenonderzoek

Om de relatie tussen de verschillende documenten inzichtelijk te maken is onderstaand tabel opgesteld over de gewenste maatschappelijke effecten, de beleidsuitgangspunten, de prioriteiten en de gesubsidieerde activiteiten.

Tabel 3: overzicht documentenonderzoek gemeente Nederlek

Maatschappelijk effecten	Programmabegroting 2006: meer cohesie in de samenleving van de gemeente Nederlek (Kadernota 2007: Behouden en verbeteren cohesie in de samenleving van de gemeente Nederlek)						
Doelstellingen Programma-begroting 2006	<ul style="list-style-type: none"> Instandhouden huidige verenigingsleven (geen daling aantal verenigingen en leden) Faciliteren van vrijwilligerswerk 						
Kernfuncties Contourennota Lokaal Sociaal Beleid	<p><u>Versterking</u>: de kernfunctie versterking is gericht op het versterken van de zelfredzaamheid en de algemene ontplooiing van de burgers. De voorzieningen zijn in veel gevallen gericht op het voorkomen van achterstanden en van beperkingen.</p> <p><u>Opvang en zorg</u>: bij de kernfunctie Opvang en Zorg gaat het om het bevorderen van de zelfstandigheid en het maatschappelijk functioneren van burgers. De voorzieningen zijn gericht op het oplossen van achterstanden en van beperkingen.</p> <p><u>Ontmoeting, ontspanning en recreatie</u>: de doelstelling van deze kernfunctie is het de burgers mogelijk te maken contacten te leggen en een sociaal netwerk op te bouwen en te onderhouden.</p>						
Prioriteiten Contourennota Lokaal Sociaal Beleid 2004 (p is prioriteit)	Basis-voorz. Versterking, opvang en zorg (p1)	Basis-voorz. Ontmoeting Ontspanning en recreatie (p1)	Jongeren tot 24 jaar (p2)	Senioren (p2)	Instandhouden organiserend vermogen (vrijwilligers) p2	Personeel met fysieke en/of psychische beperkingen (p3)	Instandhouden en versterken sociale samenhang (p3)
Gesubsidieerde activiteiten (de vermelde nummers komen overeen met de nummers van de subsidiestaat 2006)	Back-office bibliotheek, bijdrage BASOB en front-office (v1)	Bieden zwemmogelijkheid (on 1 en on 2)	Hulp bieden aan 30 nieuwe mensen door het Opvoedbureau (v4)	Sociale dagverzorging (v6)	Bevorderen samenwerking (v9)	Maatschappelijk werk (v15)	Activiteiten voor ouderen (zwemmen, gymnastiek, volksdansen en cursussen)(on 4)
	het aanbieden van peuterplaatsen (v2 en		Uitlenen speelgoed (v5)	Maaltijdvoorziening Rolstoelbus Service en info punt Zorg en		Organiseren EHBO lessen (v16)	Diverse verenigingsactiviteiten (on 5 t/m on 12, ok

	v3)			dienstver- lening Pact van Savelberg (v10 t/m v14)			1 t.m ok 10 en ol 1 t/m ol 9)
			Organisatie activiteiten en evene- menten voor kinderen (v7 en v8)			Infor- matie- ver- strek- king en beheren info- theek over alcohol- versla- ving (v18)	
						Exploi- tatie aan- leunwo- ningen (wordt afge- bouwd) (v19)	
						Opvang vrouwen die niet thuis kunnen wonen (v20)	
Lastig te plaatsen subsidie: Subsidie streekmuseum Crimpenerhof (prioriteit 2, Onderdeel ontmoeting, ontspanning en recreatie)							

Relatie gesubsidieerde activiteiten en beleid

De gesubsidieerde activiteiten vallen binnen de doelstellingen van de Contourennota Lokaal Sociaal Beleid. De subsidie aan het streekmuseum is lastig te plaatsen onder een categorie van prioriteit 2, maar deze subsidie valt wel binnen de uitgangspunten van de Contourennota. In de Contourennota wordt vermeld (blz. 4) dat de gemeente het van belang acht dat de betrokkenheid bij de lokale gemeenschappen wordt verstrekt door kennis te kunnen nemen van de historie van de regio.

Het inkopen van beleidsadvies (Pact van Savelberg) valt eigenlijk niet onder het begrip subsidie (zie bijlage 2 over het onderscheid tussen subsidie en aanbesteding).

Richtinggevendheid beleid

Ten aanzien van het Lokaal Sociaal Beleid is een beoogd maatschappelijk effect vastgesteld, namelijk het verbeteren van de sociale cohesie. Een uitspraak over de mutatie van het maatschappelijk effect en eventueel de effectiviteit van het Lokaal Sociaal beleid is alleen mogelijk indien het maatschappelijk effect specifiek wordt geformuleerd.

Het beleidsdoel instandhouden van het huidige verenigingsleven is meetbaar geformuleerd. In de jaarstukken ontbreken echter de gegevens over het aantal al dan niet gesubsidieerde verenigingen. Deze informatie is nodig om te kunnen sturen op deze doelstelling. Een impliciete veronderstelling is dat het huidige aantal verenigingen en de samenstelling adequaat is.

De subsidies aan de doelgroepen zijn niet gekoppeld aan meetbare doelstellingen. Het is niet duidelijk in hoeverre de situatie van de doelgroepen moet worden verbeterd. Een effectmeting van de subsidies aan deze doelgroepen is daarom lastig uit te voeren.

Uit het interview is naar voren gekomen dat bij de subsidieverlening het instandhouden en onder de aandacht brengen van de voorzieningen voorop staat waarbij extra aandacht wordt besteed aan laagdrempelige voorzieningen en activiteiten voor de doelgroepen. De subsidieverlening wordt niet direct gerelateerd aan specifieke doelstellingen voor de doelgroepen (zoals bijvoorbeeld bij jongeren het voorkomen van overlast).

2.3. Doeltreffendheid subsidieverlening

In deze paragraaf behandelen we verschillende onderwerpen, namelijk de informatie-overdracht vanuit de instellingen, de verinnerlijking met het gemeentelijk beleid door instellingen, de resultaatgerichtheid van de gemeente, de vaststelling van de subsidie/effectmeting en de rolverdeling tussen de raad, het college en het ambtelijk apparaat.

Informatieoverdracht

Minimaal 1 keer per jaar is er bestuurlijk overleg met iedere grote instelling. Ook bij beleidsvoorbereiding (zoals Pact van Savelberg en de invoering van de WMO) zijn er contacten met instellingen. Tevens zijn er regelmatige contacten in het kader van het accommodatiebeleid.

Verinnerlijking met het gemeentelijk beleid

Het subsidiebeleid is in 2004 vastgesteld en is vanaf 2005 inwerking gesteld. Voorheen financierde de instellingen de activiteiten vanuit de totale inkomsten. Om in het kader van het nieuwe subsidiebeleid voor subsidie in aanmerking te komen, dient een aparte raming te worden opgesteld van de kosten en baten van die activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd. Voor instellingen vergt het meer inspanningen om op deze manier subsidie aan te vragen.

Uit het interview is naar voren gekomen dat het veel werk was om het nieuwe subsidiebeleid te formuleren. Volgens de gesprekpartners is de relatie met instellingen verbeterd en er is sprake van verinnerlijking met het gemeentelijk beleid. Sportverenigingen organiseren bijvoorbeeld activiteiten om jongeren aan de vereniging te binden. Voor deze jeugdactiviteiten is voor 2006 € 2.254 beschikbaar gesteld. Het betreft activiteiten voor een breed jongerenpubliek naast de bestaande activiteiten van de instellingen. Tevens is er een budget van € 10.000 voor actuele ontwikkelingen

Resultaatgerichtheid

Voor niet-professionele instellingen is een aanvraagformulier beschikbaar waarin gevraagd wordt naar de doel van de activiteit waarvoor subsidie wordt gevraagd en doelgroep. Tevens wordt gevraagd om een prioritering aan te geven en eventueel toe te lichten.

In de verordening is opgenomen dat een professionele instelling bij de subsidieaanvraag het volgende aanlevert: een beschrijving van het beoogde resultaat van de activiteiten in relatie tot de gemeentelijke doelen, uitgedrukt in meetbare resultaten. Dit is in de dossiers van de betreffende instellingen niet aangetroffen.

Met de professionele instellingen zullen voor 2007 tot 2010 meerjarenafspraken worden gemaakt. Deze subsidies bedragen circa 90% van het bedrag van het subsidieplafond. In het dossier van de muziekvereniging Crescendo is een document met prestatieafspraken aangetroffen. Het college heeft aangegeven dat ook met muziekvereniging Lekkerkerk prestatieafspraken zijn gemaakt. Deze afspraken worden voor de subsidie 2006 als leidraad aangehouden en worden voor de subsidies 2007 t/m 2010 (eventueel aangepast) als bindend beschouwd.

Tabel 4: prestatieafspraken gemeente Nederlek

Muziekvereniging Crescendo en Muziekvereniging Lekkerkerk	<ol style="list-style-type: none">1. Lessen, algemene muzikale vorming (AMV), worden verzorgd voor gemiddeld 40 leerlingen per jaar.2. Het profileren van de AMV en individuele lessen onder andere de slotavond AMV. Leerlingen voorspeelavond (minimaal 1 keer per jaar) en het leerlingenorkest.3. Van de leerlingen die individuele lessen volgen zal 50% binnen twee jaar het certificaat A behalen en 40% binnen 4 jaar certificaat B.4. Maximale inspanning te leveren om de muziekvereniging met als onderdeel het muziekonderwijs in stand te houden.5. Het ledental blijft tenminste 75% van het gemiddelde ledental over de 4 voorgaande jaren. Dit gemiddelde aantal leden is 140.6. Een gratis bijdrage te leveren tijdens maximaal 4 evenementen in de kern Krimpen aan de Lek om de muziekvereniging te profileren.7. Minimaal 1x per jaar organiseren van een openbaar concert.
---	---

Vaststelling van de subsidie en effectmeting

Vaststelling

Voor vaststelling van de subsidie dient een activiteitenverslag, een jaarrekening (exploitatierkening en balans) en een verantwoording van de overige subsidieverplichtingen te worden overlegd.

Bij de vaststelling van de subsidies (voor het eerst in 2007 over de subsidieverlening van 2006) zal worden bekeken of de afgesproken activiteiten zijn uitgevoerd.

Effectmeting

In de Algemene wet Bestuursrecht, artikel 4.24 is het volgende opgenomen: “indien een subsidie op een wettelijk voorschrift berust, wordt ten minste eenmaal in de vijf jaren een verslag gepubliceerd over de doeltreffendheid en de effecten van de subsidie in de praktijk, tenzij bij wettelijk voorschrift (de subsidieverordening) anders is bepaald”. In de Contourennota is aangegeven (blz. 11) dat de evaluatie gericht zal zijn op de beleidsdoelen uit de Contourennota. De wijze van effectmeting (kwalitatief of kwantitatief) is verder niet toegelicht.

Rolverdeling tussen de raad, het college en het ambtelijke apparaat

Binnen de door de raad gestelde kaders (financieel en beleid) voert het college het subsidiebeleid uit.

In de Contourennota staat de procedure voor het vaststellen van de subsidiestaat als volgt beschreven:

- Voor 1 april actualiseert het college de sociale structuurschets en stelt de subsidiebedragen (plafonds) vast met de verdelingscriteria.
- Op basis van de ontvangen aanvragen stelt het College een prioriteitenlijst op.
- Na vaststelling van de begroting door de Raad wordt de subsidieplafonds eventueel aangepast aan de begroting en wordt de subsidiestaat vastgesteld.

Opgemerkt wordt dat in de subsidiestaat niet alle subsidies zijn toegelicht.

Bij de totstandkoming van het beleid voor de subsidieverlening (de Contourennota) is sprake geweest van een intensieve rol van raadsleden. In een aantal bijeenkomsten zijn de kaders van het beleid bepaald door raadsleden.

2.4. Doelmatigheid subsidieverlening

In deze paragraaf wordt ingegaan op de volgende aspecten van doelmatigheid, namelijk de efficiëntie van het proces, de verhouding van de prijs versus de prestatie, de administratieve lasten van de instellingen (de klantvriendelijkheid) en de beheersing van de budgetten.

Efficiëntie van het proces

Aan professionele organisaties worden meerjarensubsidies toegekend voor reguliere activiteiten. Deze activiteiten behoeven dus niet jaarlijks inhoudelijk beoordeeld te worden.

Voor de aanvraag van een subsidie zijn aanvraagformulieren beschikbaar, zodat de gevraagde informatie eenvoudig te herleiden is.

Bij de beoordeling van de subsidieaanvragen wordt veel aandacht besteed aan de subsidiering van nieuwe activiteiten, de kosten en batenraming van de activiteiten en de bijdragen van derden. Deze nauwgezette beoordeling vergt veel inspanning vanuit het ambtelijk apparaat.

De verhouding van de prijs versus de prestatie

De subsidies die voor meerdere jaren toegekend worden, worden jaarlijks geïndexeerd. Hierdoor is een aantal keer minder subsidie toegekend dan is aangevraagd.

Bij een aantal subsidies, namelijk de subsidies aan de peuterspeelzalen en het openluchtbad is gebruik gemaakt van benchmarkgegevens.

De administratieve lasten instellingen (klantvriendelijkheid subsidieverleningsproces)

Voor 1 mei dient de aanvraag voor een subsidie te worden ingediend. Voor een incidentele subsidie geldt een termijn van 12 weken voordat de activiteiten worden uitgevoerd.

In de verordening is opgenomen dat voor een aanvraag het volgende moet worden ingediend:

- de adresgegevens en samenstelling bestuur;
- de eventuele wijzigingen van de statuten;
- een activiteitenplan met raming;
- een opgave van de eigen bijdragen die van de deelnemers worden gevraagd;
- een activiteitenverslag en jaarrekening van het boekjaar voorafgaand aan het jaar waarin de aanvraag wordt ingediend.

Aanvullend wordt aan professionele instellingen de volgende stukken gevraagd:

- een beschrijving van het beoogd resultaat van de activiteiten in relatie tot de gestelde doelen uitgedrukt in meetbare resultaten;
- een begroting van de baten en lasten van het lopende boekjaar en het volgende boekjaar en een toelichting daarop;
- een globaal inhoudelijk en financieel plan voor de volgende drie boekjaren;
- een opgave van andere subsidiemogelijkheden;
- een opgave van de met de instelling gelieerde instellingen;

Bij een eerste aanvraag moet tevens worden overlegd:

- een exemplaar van de oprichtingsakte en statuten en de reglementen of het ontwerp daarvan;
- een actuele opgave van namen en adressen van de leden van het bestuur;
- een overzicht van de financiële positie, inclusief de vermogenspositie, van de instelling;
- een begroting voor het jaar waarover subsidie wordt aangevraagd.

Uit het interview is naar voren gekomen dat de subsidieverordening wordt geëvalueerd. Hierbij zal met name aandacht worden besteed aan de vermindering van de regeldruk voor instellingen.

Beheersing budgetten

De beheersing van budgetten geschiedt door middel van het instellen van subsidieplafonds en het hanteren van een prioritering. Indien het subsidieplafond wordt overschreden wordt in principe gekort op de subsidies met de laagste prioritering. Bij de subsidieverlening voor het jaar 2007 is dit niet gebeurd en is extra budgetruimte aangevraagd.

De opzet is dat aan de professionele instellingen meerjarensubsidies worden toegekend. De subsidies aan professionele instellingen bedragen circa 90% van het bedrag van het subsidieplafond. Het merendeel van de toekomstige uitgaven is voor een bepaalde periode bekend. De gemeente verstrekt deze subsidies onder begrotingsvoorbehoud.

2.5. Rechtmatigheid subsidieverlening

Beoordeling zelf kunnen financieren

Uit het interview is naar voren gekomen dat bij grote mutaties bij grote instellingen aan de hand van landelijk en regionale gegevens wordt gekeken naar de eigen bijdragen die worden gevraagd. Bij het beoordelen van de eigen bijdrage voor de gesubsidieerde activiteiten wordt tevens gekeken wat de handelwijze is met betrekking tot het vragen van een eigen bijdrage bij andere activiteiten.

In eerste instantie maakte de gemeente gebruik van formules om de subsidie te bepalen in relatie tot het vermogen. Aangezien de gemeente gericht is op de subsidiering van bepaalde activiteiten wordt momenteel globaler de financiële situatie bekeken. Bij de toekenning en de vaststelling worden hoofdzakelijk de verwachte en werkelijke kosten van activiteiten beoordeeld.

Transparantie

De gemeente hanteert twee soorten subsidies die duidelijk van elkaar zijn te onderscheiden.

Naast het aanvraagformulier wordt aan de instellingen een kaderbrief, de Contourennota en beleidsregels toegestuurd over de uitgangspunten en de criteria voor subsidieverstrekking.

Bij de invoering van het nieuwe subsidiebeleid werd door de gemeente veel informatie gegeven en was er sprake van inspraak. Jaarlijks is naar aanleiding van de kaderbrief tevens inspraak mogelijk. In aanvang zijn door de gemeente veel vragen beantwoord volgens de gesprekpartners. In 2006 waren er minder vragen.

In het kader van de rechtmatigheid wordt in 2007 een checklist gebruikt op advies van de accountant. De behandelend ambtenaar moet het formulier ondertekenen en het sectorhoofd controleert steekproefsgewijs.

In de beschikking staat de gesubsidieerde activiteit expliciet genoemd.

Accountantsverklaring

De professionele instellingen dienen een accountantsverklaring aan te leveren. Dit leidt soms tot het niet tijdig kunnen opsturen van de gegevens. Het laagste subsidiebedrag waarvoor deze verplichting geldt is de subsidie van € 15.268 voor de Muziekvereniging Lekkerkerk.

Volledigheid stukken

Er wordt met name gestuurd op een tijdige en volledige aanvraag van een activiteitenplan, de begrote kosten van de in het activiteitenplan opgenomen activiteiten en jaarrekening. In het dossier zijn herinneringsbrieven aangetroffen en er worden hierover opmerkingen gemaakt in de beschikkingen. Het aanvraagformulier bevat een verwijzing naar de mee te sturen stukken.

Aan professionele instellingen worden extra gegevens gevraagd bij de aanvraag van de subsidies zoals een beschrijving van het beoogd resultaat van de activiteiten in relatie tot de gestelde doelen uitgedrukt in meetbare resultaten. Deze gegevens zijn niet volledig aangetroffen in het dossier.

3 Beantwoording onderzoeksvragen

3.1 Verloopt het subsidieverleningsproces op het gebied van Lokaal Sociaal Beleid voldoende doeltreffend?

In hoeverre subsidieert de gemeente activiteiten die daadwerkelijk voortvloeien uit het beleid dat door de betreffende gemeente is geformuleerd?

Alle gesubsidieerde activiteiten in het kader van het Lokaal Sociaal Beleid hebben betrekking op de beleidsuitgangspunten van de Contourennota Lokaal Sociaal Beleid.

Zijn er voldoende waarborgen in de uitvoeringspraktijk van het subsidiebeleid op het gebied van lokaal sociaal beleid teneinde gestelde doelen te halen?

Informatieoverdracht

De gemeente heeft haar contact met de belangrijkste instellingen nog niet geformaliseerd in afspraken. Volgens de gesprekpartners is er sprake van een goed contact.

Verinnerlijking

De instellingen leveren een aparte raming voor activiteiten in die men in aanmerking wil laten komen voor subsidiering. De instellingen zijn zich bewust dat alleen activiteiten worden gesubsidieerd. Met name ten aanzien van activiteiten voor de jeugd is er sprake van diverse initiatieven vanuit sportverenigingen.

Resultaatgerichtheid bij het maken van subsidieafspraken en het vaststellen van de subsidie

De subsidiemethodiek is overwegend stimulerend van opzet. Slechts indien instellingen concrete, vastgelegde activiteiten/projecten realiseren die aansluiten op de beleidsuitgangspunten krijgen de instellingen een gemeentelijke bijdrage.

Met de muziekverenigingen zijn (als proef) prestatieafspraken gemaakt door de gemeente. Het voornemen is ook met de overige professionele organisaties prestatieafspraken te maken voor de periode 2007-2010. Bij de subsidieverlening aan Kwadraad en de peuterspeelzalen is er sprake van subsidies die zijn gerelateerd aan de omvang van de dienstverlening.

De rekenkamer is van mening dat de mate van resultaatgerichtheid als volgt in beeld kan worden gebracht.

Tabel 5: mate van resultaatgerichtheid subsidieverlening gemeente Nederlek

Mate van resultaatgerichtheid					
Niet of Nauwelijks		-----> Groot			
1	2	3.1	3.2	3.3	4
Ter beschikking stellen van geld	Activiteiten	Prestaties			Maatschappelijke effecten
	Globale omschrijving aard activiteiten	Bepaling hoeveel activiteiten	Idem plus kwaliteits-eis activiteiten	Idem plus direct resultaat van activiteit	Indirecte gevolgen van activiteiten
Afbouwregeling Dertienhuizen (3 %)	De overige subsidies (71% van het subsidieplafond)	Kwadraad en de peuterspeelzalen (22% van het subsidieplafond)		Muziekverenigingen (resultaateisen over het behalen van certificaten door leerlingen) (4% van het subsidieplafond)	

De tabel is gebaseerd op formele afspraken die zijn bevestigd door de gemeente in beschikkingen en overeenkomsten.

Bij de vaststelling van de subsidie wordt beoordeeld of de activiteiten ook hebben plaatsgevonden. Aangezien afspraken zijn gemaakt over welke activiteiten dienen te worden uitgevoerd, is het mogelijk om de vaststelling te laten plaatsvinden. Bij de prestatieafspraken zal ook dienen te worden beoordeeld of aan de afspraken is voldaan. Hiervoor is het nog wel noodzakelijk dat in de overeenkomst wordt opgenomen welke gegevens over de prestatieafspraken dienen te worden aangeleverd.

Mogelijkheden voor effectmeting

De rekenkamer is van mening dat het beoogd maatschappelijke effect (het verbeteren van de sociale cohesie) onvoldoende specifiek geformuleerd is om de effectiviteit van het Lokaal Sociaal Beleid te kunnen onderzoeken. De doelstelling “het instandhouden van voorzieningen (inclusief verenigingen)” biedt mogelijkheden voor een onderzoek naar de mate waarin het doel is bereikt. In de Contourennota is echter niet vastgelegd welke gegevens kwalitatief en/of kwantitatief gemeten dienen te worden.

Rolverdeling binnen de gemeente

Er is sprake van een duidelijke rolverdeling tussen de raad en het college binnen het subsidieproces. De toelichting op de subsidiestaat heeft geen betrekking op alle subsidies. De informatieverstrekking naar de raad kan daarom volgens de rekenkamer worden verbeterd.

De rekenkamer is van mening dat de uitvoeringspraktijk redelijke waarborgen biedt om subsidiegelden effectief in te zetten. Zeker indien daadwerkelijk wordt overgegaan tot het maken van formele afspraken met de belangrijkste instellingen.

Een belangrijke omissie is de onvoldoende meetbaarheid van het beoogd maatschappelijk effect ten aanzien van het Lokaal Sociaal Beleid. Dit maakt een effectanalyse niet mogelijk.

3.2 Is het subsidieverleningsproces doelmatig ingericht?

De rekenkamer is van mening dat er mogelijkheden zijn om de subsidieverlening efficiënter uit te voeren.

Zoals de gesprekpartners aangegeven, is de vermindering van de regeldruk bij instellingen een aandachtspunt. Een kritische beoordeling van de wenselijkheid van bepaalde eisen aan de aanlevering van gegevens is noodzakelijk, aangezien alleen wordt gestuurd op de aanlevering van de belangrijkste gegevens. Kritisch zou moeten worden afgewogen of de extra eisen aan professionele instellingen en eisen in de beleidsregels gehandhaafd moeten blijven of moeten worden geschrapt.

Het verminderen van de regeldruk heeft daarnaast vaak een positief effect op de procesdoelmatigheid.

Gebleken is dat 10% van het subsidieplafond betrekking heeft op de subsidiëring van activiteiten bij meer dan 40 niet-professionele instellingen. Er zijn dus veel relatief kleine subsidies. Een eenvoudiger subsidiesysteem voor de kleinere subsidies biedt mogelijkheden om de doelmatigheid van het proces te verbeteren.

Een subsidie voor een incidentele subsidie dient minimaal 12 weken voorafgaand aan de activiteiten aangevraagd te worden. Gebleken is dat andere gemeenten een kortere termijn hanteren. Een kortere aanlevertermijn verbetert de klantvriendelijkheid.

3.3 Zijn er nog bijzonderheden te melden ten aanzien van de rechtmatigheid?

In paragraaf 2.5 zijn de bevindingen opgenomen over de rechtmatigheid. Er zijn geen bijzonderheden die door de rekenkamer van belang worden geacht om in dit hoofdstuk te melden.

4 Aanbevelingen

4.1 Vraagstukken naar aanleiding van het onderzoek

De specifieke bevindingen uit het voorgaande hoofdstuk hebben de rekenkamer aanleiding gegeven de volgende vraagstukken naar voren te brengen:

Vraagstuk 1: Hoe kan de subsidieverlening op effectiviteit beoordeeld worden?

Bij het beoordelen van subsidies kunnen verschillende niveaus worden onderscheiden. Als eerste kan worden beoordeeld of de gevraagde prestaties zijn geleverd door de instelling. Als tweede kan worden beoordeeld of subsidieverlening heeft bijgedragen aan bepaalde doelstellingen. Tot slot kan worden beoordeeld of de subsidieverlening heeft bijgedragen aan de beoogde maatschappelijke effecten. Bij het meten van de effectiviteit gaat het om de laatste twee beoordelingen.

Volgens de Algemene wet bestuursrecht dient ten minste eenmaal in de vijf jaar een verslag te worden gepubliceerd over de doeltreffendheid en de effecten van de subsidie in de praktijk.

Vraagstuk 2: Op welke wijze kan de regeldruk worden geminimaliseerd en de doelmatigheid van het proces worden geoptimaliseerd?

Om vanuit de gemeente te verantwoorden dat de subsidies terecht zijn toegekend en vastgesteld zijn regels voorgeschreven. Deze regels kunnen als zeer knellend en belastend worden ervaren door de instellingen, maar ook door de medewerkers van de gemeente die de bepalingen moeten handhaven.

4.2 Aanbevelingen naar aanleiding van de vraagstukken

Vraagstuk 1:

Hoe kan de subsidieverlening op effectiviteit beoordeeld worden?

Verbetervoorstellen:

1. Concretiseer de beoogde maatschappelijke effecten van het lokaal Sociaal Beleid en de bij een maatschappelijk effect behorende doelstellingen.

Fictief voorbeeld

In een beleidsdocument staat als uitgangspunt dat er meer jongeren betrokken moeten zijn bij verenigingen. De volgende vragen zijn relevant:

- Wat is het achterliggende maatschappelijk doel? (minder overlast door jongeren, voorkomen van vergrijzing van het verenigingsleven of meer sociale cohesie?)
 - Welke jongeren moeten worden betrokken (alleen de jongeren die woonachtig zijn in de gemeente of ook die van de regio en welke leeftijdscategorie hebben de jongeren?)
 - Om welke verenigingen gaat het?
2. Stel, zoals in de huidige praktijk reeds gebeurt, de subsidieplafonds (en uiteindelijk dus ook de verstrekte subsidies) vast per doelstelling.
 3. Meet alleen doelstellingen die er echt toe doen en evalueer de baten van de gegevens ten opzichte van de kosten van de verkrijging van de gegevens.
 4. Bepaal voorafgaand aan de uitvoering van het beleid de meetbare indicatoren

(kwantitatief en/of kwalitatief) met de definities en het meetsysteem.

5. Maak gebruik van de periodieke tevredenheidsonderzoeken om kwalitatieve indicatoren te meten.
6. Als het niet goed mogelijk is om indicatoren vast te stellen, leg dan vast op welke wijze en met welke (kwalitatieve) gegevens de doelstelling geëvalueerd en beoordeeld gaat worden.

Vraagstuk 2:

Op welke wijze kan de regeldruk worden geminimaliseerd en de doelmatigheid van het proces worden geoptimaliseerd?

Verbetervoorstellen:

1. Inventariseer bij instellingen hun mening over de administratieve lasten en de knellende regels.
2. Bepaal de minimale regels voor de aanvraag en de vaststelling en pas het aanvraagformulier hierop aan.
3. Voorkom het meerdere keren vragen naar dezelfde gegevens. Dit is het geval indien gegevens worden gevraagd die in de mee te sturen documenten staan en die op het aanvraagformulier moeten worden ingevuld.
4. Vraag geen gegevens die reeds bekend zijn en vraag alleen naar gegevens indien deze gewijzigd zijn (zoals de gegevens over de bestuurssamenstelling en het contactadres).
5. Voorkom zoveel mogelijk dat instellingen aanvragen indienen die niet kunnen worden gehonoreerd door goede voorlichting vooraf.
6. Geef een grens aan van het subsidiebedrag waarboven een accountantsverklaring dient te worden aangevraagd waarbij het uitgangspunt is dat alleen bij hoge bedragen een verklaring dient te worden aangeleverd.
7. Kleine subsidies (onder een bepaald bedrag) zouden kunnen worden aangevraagd aan de hand van een eenvoudig aanvraagformulier (eventueel zonder verdere stukken) waarbij bij toekenning van de subsidie het subsidiebedrag gelijk kan worden vastgesteld. Het zou dan gaan om een waarderingssubsidie waarbij in de beschikking wordt aangegeven welke activiteiten worden gesubsidieerd. Dit is een voorwaarde voor het verlenen van waarderingssubsidies. Er is geen verband tussen de hoogte van de waarderingssubsidie en de werkelijke kosten. De voorwaarden voor het verlenen van een dergelijke subsidie dienen helder te worden vastgelegd.
8. Bij subsidies die voor meerdere jaren zijn toegekend, zou in de tussenliggende jaren meer aandacht moeten worden besteed aan de vaststelling of de prestaties zijn geleverd en minder aan de tussentijdse toekenning.
9. Spreek alleen de prestatie-eisen met de instellingen af die ertoe doen. Besef dat de instellingen inspanningen moeten leveren om zich te verantwoorden over de afgesproken prestatie-eisen.

4.3 Overzicht aanbevelingen

Naast de bovenstaande aanbevelingen naar aanleiding van de vraagstukken kunnen nog meer aanbevelingen worden herleid uit het onderzoeksrapport. In onderstaand overzicht zijn alle aanbevelingen opgenomen.

Doeltreffendheid	Koppel maatschappelijke effecten aan doelstellingen en doelstellingen aan subsidies en bepaal vooraf op welke wijze de doelstellingen en maatschappelijk effecten worden geëvalueerd (zie verder de verbetervoorstellen bij vraagstuk 1).
	Maak daadwerkelijk prestatieafspraken met de professionele instellingen zoals is beoogd.
	Neem in de overeenkomst over de prestatieafspraken op wanneer welke gegevens over de prestatieafspraken aangeleverd dienen te worden. Deze gegevens zouden door de instelling kunnen worden opgenomen in het jaarverslag van de instelling.
	Bepaal het ambitieniveau van de mate van resultaatgerichtheid (tabel 5, blz.18) en maak daarbij onderscheid tussen kleine en grote subsidiebedragen.
Doelmatigheid	Vereenvoudig de subsidieregels (zie verder de verbetervoorstellen bij vraagstuk 2).
Rechtmatigheid	-
Overig	Leg de berekeningen vast van alle subsidieverstrekkingen (bijvoorbeeld op de checklist/het beoordelingsformulier) en geef bij de subsidiestaat een toelichting over alle subsidieverstrekkingen.
	Bij een incidentele subsidie kan de instelling een aanvraag hiervoor indienen tot uiterlijk 12 weken voordat de activiteiten plaatsvinden. In hoofdstuk 6 zijn de inlevertermijnen van de andere K5-gemeenten opgenomen. Gebleken is dat 1 gemeente een termijn hanteert van 6 weken. De rekenkamer adviseert om te onderzoeken of een kortere termijn mogelijk is.

5 Bestuurlijk wederhoor

5.1 Reactie college

De onderstaande tekst is overgenomen uit een brief van het college aan de rekenkamer.

Op 21 februari 2007 heeft de gemeente Nederlek het onderzoeksrapport over subsidieverlening, opgesteld door de rekenkamer K5 ontvangen. We hebben het rapport in onze vergadering van 27 maart 2007 besproken.

In onze vergadering is naar voren gekomen dat we vinden dat er (te) weinig onderbouwingen gegeven worden voor de conclusies die getrokken zijn en de aanbevelingen die gedaan worden. Verder is in het ambtelijk overleg met mevrouw J. Hoogendoorn door haar aangegeven dat de gemeente Nederlek een behoorlijk adequaat subsidiebeleid heeft. In dit onderzoeksrapport vinden we geen enkele conclusie die dit laatste bevestigt. Hierbij geven we u verder het volgende aan:

- In de begeleidende brief vermeldt de rekenkamer dat hoofdstuk 2 door de hierboven genoemde ambtenaren geverifieerd is. Dit is correct. Bij de verificatie is aangegeven dat er in hoofdstuk 2 geen onjuistheden staan.
- In hoofdstuk 3 bij de beantwoording van de onderzoeksvragen komt voor de eerste keer de (proef) meerjarenafspraken met muziekvereniging Crescendo naar voren. Echter zijn met beide muziekverenigingen (proef) meerjarenafspraken gemaakt. Dit werkt door in het schema van bladzijde 18 en 26, waarin alleen Crescendo genoemd wordt als een verlening met grote resultaatgerichtheid (2%). Dit percentage ligt dus hoger.
- In het schema op bladzijde 18 wordt de subsidieverlening aan Stichting Welzijn Senioren Nederlek in het kader van het Pact van Savelberg gekenmerkt als een verlening met geen resultaatgerichtheid. Echter is deze bijdrage gerelateerd aan de prestatieafspraken van het Pact van Savelberg. In de beschikking staat zelfs vermeld voor welke activiteiten voortvloeiend uit het Pact deze subsidiebijdrage gebruikt dient te worden.
- Het beoogd maatschappelijk effect “het verbeteren van de sociale cohesie” biedt geen mogelijkheden, maar de doelstelling “het in stand houden van voorzieningen” biedt wel mogelijkheden voor effectmeting (bladzijde 18). Een gemeente is vitaal mede door een sterk verenigingsleven (mate van voorzieningen). Dit sterke verenigingsleven is inzichtelijk te maken (hoeveel verenigingen zijn er, hoeveel leden hebben deze verenigingen). We zijn inderdaad ook van mening dat dit gedaan dient te worden. In de praktijk wordt dit echter wel toegepast, want wanneer een vereniging (financiële) problemen heeft, wordt deze vereniging wel ondersteund. Zo blijft het verenigingsleven op peil.
- De toelichting op de subsidiestaat 2006 beperkt zich tot de te verlenen subsidiebedragen die significant afwijken van ofwel de verleende subsidie in voorgaande jaren ofwel van het gevraagde subsidiebedrag. In het interview met de rekenkamer is aangegeven dat de toelichting op de subsidiestaat 2007 elke subsidieverlening toelicht. Echter zou hierbij de vraag gesteld kunnen worden of deze uitgebreide toelichting noodzakelijk is en niet te veel van het goede is. Het is namelijk het geval dat 95% van de verleningen niet of nauwelijks verandert ten opzichte van voorgaande jaren. De subsidieverlening aan professionele organisaties of activiteiten

met prioriteit 1 (of 2), waaraan de gemeente Nederlek veel waarde hecht, dient uiteraard wel toegelicht te worden met daarin de gezamenlijke doelstellingen en de hieraan gekoppelde prestatieafspraken.

- De vermindering van regeldruk is door de ambtenaren in het interview met de rekenkamer inderdaad aangekaart. Hierin is echter juist de regeldruk bij de kleinere organisaties met een relatief lage subsidiebijdrage aangegeven als een aandachtspunt. We zijn niet van mening dat de extra eisen die gesteld worden aan de professionele organisaties geschrapt kunnen worden. De extra eisen geven ons juist meer handvatten om tot goede afspraken en een goede subsidierelatie te komen. In de subsidieverordening 2006 zijn wel wat minder regels met betrekking tot de reservevorming vastgesteld.
- Wat betreft de incidentele subsidie, waarbij een indientermijn van 12 weken wordt gehanteerd, wordt op bladzijde 19 aangegeven dat andere gemeenten een kortere indientermijn hebben. In het schema op bladzijde 24 staat echter aangegeven dat er twee van de vijf gemeenten een kortere termijn hanteren. Verder betwijfelen wij of een kortere indientermijn klantvriendelijkheid bevordert. Een weloverwogen subsidieverlening is ook klantvriendelijk.
- Er staan verder onjuistheden in het schema op bladzijde 25, waarin alleen het verleende subsidiebedrag van één muziekvereniging staat vermeld, waardoor het uiteindelijke bedrag per inwoner ook niet correct is. Ook de herkomst van een aantal andere bedragen in dit schema is ons onbekend

We gaan ervan uit dat deze punten verwerkt worden in het definitieve rapport dat aangeboden wordt aan de gemeenteraad.

Wel zijn we, zoals ook gemeld in het onderzoeksrapport staat, van mening dat:

- wij meer dienen te werken met maatschappelijke doelen en het meetbaar maken hiervan om meer resultaat- en effectgericht te verlenen.
- er een administratieve slag geslagen moet worden, maar dan met betrekking tot de regeldruk voor de kleinere subsidieaanvragen, zowel voor de subsidieaanvrager als voor het ambtelijk apparaat.
- we ons moeten richten op maatschappelijke doelstellingen en in het verlengde hiervan (meerjaren) prestatieafspraken maken met de grote (professionele) organisaties.

5.2 Nawoord rekenkamer

De onderstaande tekst is overgenomen uit een brief van de rekenkamer aan het college.

De rekenkamer is verheugd dat het college heeft gereageerd op het onderzoeksrapport Subsidieverstrekking Lokaal Sociaal Beleid en heeft aangegeven dat aandacht zal worden besteed aan het meer resultaat- en effectgericht verlenen van subsidies en aan het verminderen van de regeldruk voor kleinere subsidieaanvragen.

De rekenkamer is van mening dat in de afgelopen jaren met succes is gewerkt aan een activiteitengericht subsidiesysteem. Het huidige systeem is een goede basis voor verdere optimalisatie.

In uw brief heeft u een aantal opmerkingen geplaatst waarop de rekenkamer wil reageren.

Meerjarenafspraken met beide muziekverenigingen

Tijdens het dossieronderzoek is alleen bij muziekvereniging Crescendo een document aangetroffen met meerjarenafspraken. Zonder verder onderzoek te doen, gaat de rekenkamer ervan uit dat ook met de andere muziekvereniging meerjarenafspraken zijn gemaakt. Het eindrapport zal hierop worden aangepast.

Subsidieverlening in het kader van het Pact van Savelberg

Voor uitvoering van onderdelen van het Pact van Savelberg is een bepaald bedrag (€ 25.000) vastgesteld door de gemeenteraad. Ten onrechte heeft de rekenkamer geconcludeerd dat alleen sprake is geweest van het ter beschikking stellen van geld. Na nadere bestudering van de stukken is gebleken dat het geld gekoppeld is aan de uitvoering van bepaalde activiteiten en dus sprake is van een hogere mate van resultaatgerichtheid. De schema's over de mate van resultaatgerichtheid in hoofdstuk 3 en 6 zullen worden aangepast.

Het meten van maatschappelijke effecten

Bij het meten van effecten dient regelmatig bedacht te worden of wat wordt gemeten ook daadwerkelijk aansluit op de maatschappelijke vraagstukken. Uit de doelstelling "het in stand houden van voorzieningen" volgt het meten van de omvang van voorzieningen (de basisvoorzieningen en het aantal verenigingen). De omvang zal naar verwachting jaarlijks gering fluctueren. De meting van de omvang van de voorzieningen is naar de mening van de rekenkamer niet voldoende.

De rekenkamer heeft begrepen dat de gemeente wil voorkomen dat jongeren de gemeente verlaten. Naar de mening van de rekenkamer is de doelstelling "het in stand houden van adequate voorzieningen" passender. Met adequaat wordt bedoeld dat er voorzieningen zijn waaraan behoefte is en dat deze voorzieningen het verlangde kwaliteitsniveau hebben. Een periodieke meting van de behoeften en de aansluiting op de behoeften lijkt meer aan te sluiten op het maatschappelijke vraagstuk. Van belang is verder dat er een relatie wordt onderkent tussen vertrekkende jongeren en een adequaat voorzieningenniveau. Deze relatie moet op validiteit worden getoetst.

De toelichting op de subsidiestaat

Uit het dossieronderzoek is de berekening van de subsidies niet duidelijk naar voren gekomen. Los van de vraag welke gegevens worden aangeboden aan de raad, adviseert de rekenkamer om in het kader van de zorgvuldigheid de berekening op te nemen in het dossier. Een mogelijkheid is om de berekening op te nemen in de checklist. De wijze waarop de raad wenst te worden ingelicht, laat de rekenkamer over aan de raad.

Vermindering regeldruk bij professionele organisaties

De rekenkamer blijft van mening dat bij de vermindering van de regeldruk ook de subsidieverlening aan professionele instellingen moet worden meegenomen. Aangezien alleen gestuurd wordt op de aanlevering van de belangrijkste gegevens is het nogmaals beoordelen van de aanvullende eisen en de beleidsregels opgemerkt. Ten aanzien van de vermindering van de regeldruk bij professionele organisatie vraagt de rekenkamer aandacht voor verbetervoorstel 9 van vraagstuk 2: spreek alleen de prestatie-eisen met de instellingen af die ertoe doen. Besef dat de instellingen inspanningen moeten leveren om zich te verantwoorden over de afgesproken prestatie-eisen.

Indientermijn incidentele subsidie

Het is de rekenkamer opgevallen dat bij de K5-gemeenten de indientermijnen voor incidentele subsidies van elkaar verschillen. Wellicht dat de gemeente kan leren van de gemeente die niet een termijn van 12 weken maar een termijn van 6 weken hanteert.

Schema omvang subsidieverlening K5-gemeenten

De rekenkamer zal de bedragen over de subsidieverlening van de gemeente Nederlek die zijn opgenomen in het schema van paragraaf 6.3 toelichten en voor verificatie aanbieden aan de betrokken ambtenaar. Eventuele onjuistheden zullen vervolgens worden gecorrigeerd.

6 Gegevens subsidieverlening van de K5-gemeenten

6.1. Soorten subsidies

Tabel 6: soorten subsidies

Bergambacht	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
structurele subsidies	(meerjaren)-subsidies	waarderingssubsidie	budgetsubsidie	activiteiten-subsidie
projectsubsidies	incidentele subsidies	prestatie-subsidies	structurele subsidie	incidentele subsidie
subsidies jubileum-activiteiten		incidentele subsidie (jubileum-subsidie)	projectsubsidie	startsubsidie
waarderingssubsidies			incidentele subsidie	subsidie met een uitvoerings-overeenkomst
			jubileumsubsidie	
			jeugdsubsidie	

Vlist is voornemens om waarderingssubsidies in te voeren. Schoonhoven en Nederlek hebben bewust gekozen om geen waarderingssubsidies te hanteren. Waarderingssubsidies zijn volgens de Algemene wet bestuursrecht toegestaan op voorwaarde dat in de beschikking de te subsidiëren activiteiten worden vermeld.

6.2 Inleverdata stukken voor de aanvraag

Tabel 7: inleverdata

	Bergambacht	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Inleverdatum stukken subsidie (in het jaar voor het subsidiejaar)	1 mei	1 mei	1 mei	1 juni	1 mei
Inlevertermijn incidentele subsidies	8 weken	12 weken	12 weken	6 weken	1 mei (in het jaar voor het subsidiejaar)

6.3 Omvang subsidieverlening

Het totaalbedrag van de versterkte subsidies in het kader van het Lokaal Sociaal Beleid zijn niet goed met elkaar te vergelijken aangezien sommige voorzieningen zijn ondergebracht bij een stichting en andere voorzieningen in beheer van de gemeente worden uitgevoerd. Tevens vallen bepaalde subsidies wel of niet in het Lokaal Sociaal Beleid.

Het overzicht beperkt zich daarom tot de subsidies aan lokale sociale activiteiten. Uitgesloten zijn de algemene voorzieningen zoals de bibliotheek, de maatschappelijke dienstverlening, de gezondheidszorg, het ouderenwerk en het jeugdwerk.

Tabel 8: onderverdeling subsidiebedrag

	Bergambacht	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
	2006	2006	2006	2007	2006
Sportverenigingen incl. evt. sportraad	€ -	€ 8.798	€ 7.826	€ 7.016	€ 5.905
Muziekverenigingen (incl. muziekonderwijs)	€ 14.680	€ 34.841	€ 5.463	€ 9.397	€ 5.931
Zangverenigingen	€ 828	€ 716			€ 873
Cultuurverenigingen /evenementen incl. evt. cultuurraad	€ 7.862	€ 3.315	€ 2.215	€ 15.936	€ 3.312
Activiteiten voor de jeugd	€ 6.321	€ 7.498	€ 2.757	€ 2.218	
Activiteiten voor ouderen/gehandicapten	€ 614	€ 8.700	€ 12.861	€ 1.052	€ 1.054
Wijkverenigingen				€ 5.529	
Integratie		Geen onderdeel LSB	€ 7.200	€ 7.654	
Totaal	€ 30.305	€ 63.868	€ 38.322	€ 47.750	€ 17.075
Bedrag per inwoner	€ 3,22	€ 4,35	€ 4,73	€ 3,92	€ 1,74

Bij de sociaal culturele activiteiten voor ouderen zijn niet de activiteiten opgenomen van de organisatie die het ouderenbeleid uitvoert. Opgemerkt wordt dat een subsidie betrekking kan hebben op meerdere categorieën. De organisatie van de intocht van Sinterklaas is opgenomen bij evenementen maar zou bijvoorbeeld ook bij de activiteiten voor de jeugd kunnen worden opgenomen. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat door de gemeente Nederlek tevens subsidie wordt verleend aan de plaatselijke EHBO-vereniging en aan de Stichting Jumelage.

6.4 Subsidiëring van regionale dienstverlening

Tabel 9: overzicht gesubsidieerde regionale instellingen

	Bergambacht (2006)	Nederlek (2006)	Ouderkerk (2006)	Schoonhoven (2007)	Vlist (2006)
Regionale dienstverlening vanuit een andere gemeente	<ol style="list-style-type: none"> VTV Midden-Holland Vrouwenopvangcentrum St Werkgroep AA St Hospice Verzetsmuseum Museum Crimpenerhof VVV groene 	<ol style="list-style-type: none"> Vrouwen Opvangcentrum St Werkgroep AA Museum Crimpenerhof 	<ol style="list-style-type: none"> VTV Midden-Holland St Hospice Verzetsmuseum Museum Crimpenerhof 	<ol style="list-style-type: none"> VTV Midden-Holland St Werkgroep AA 	<ol style="list-style-type: none"> VTV Midden-Holland (deels dienstverlening vanuit Stolwijk Vrouwenopvangcentrum (wordt

	hart				vanaf medio 2007 beëindigd)
--	------	--	--	--	-----------------------------

Vanaf 2007 wordt de financiering van de stichting Slachtofferhulp opgenomen in de begroting van de Veiligheidsregio.

6.5 Doelgerichtheid

Tabel 10: overzicht aspecten doelgerichtheid

	Bergambacht	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Effectmeting	de maatschappelijke effecten en de doelstellingen zijn onvoldoende specifiek	het maatschappelijk effect en een deel van de doelstellingen zijn onvoldoende specifiek	de maatschappelijke effecten en een deel van de doelstellingen zijn onvoldoende specifiek	het maatschappelijk effect en een deel van de doelstellingen zijn onvoldoende specifiek	het maatschappelijk effect en de doelstellingen zijn onvoldoende specifiek
Prestatieafspraken	nog niet	(proef)afspraken zijn gemaakt met 2 instellingen	met 5 van de 10 instellingen die een prestatiesubsidie ontvangen	vanaf een subsidiebedrag van € 5.000 euro wordt een overeenkomst gesloten. Voor 2007 zijn met 7 van de 13 instellingen prestatieafspraken gemaakt.	met 6 instellingen (er zijn nog andere instellingen waarmee een overeenkomst gesloten kunnen worden)
Activiteiten worden genoemd in beschikking	nee	ja	nee	ja	ja
Resultaatgerichtheid	70% niveau 1/2 20% niveau 3.1 10% niveau 3.2	3% niveau 1 71% niveau 2 22% niveau 3.1 4% niveau 3.3	69% niveau 1/2 31% niveau 3.1	74% niveau 2 10% niveau 3.1 16% niveau 3.2	69% niveau 2 17% niveau 3.1 14% niveau 3.2

Bijlagenoverzicht

Bijlage 1: Normenkader onderzoek

Bijlage 2: Factsheet subsidie en aanbesteding (bron: VNG)

Bijlage 1. Normenkader onderzoek subsidieverlening

Een (s) staat voor een vraag over de situatie. Een (n) staat voor een norm.

Onderdeel 1: Algemeen
Wat is de omvang van de verleende subsidiebedragen binnen het Lokaal Sociaal Beleid (s) Zijn deze subsidies inputgericht, prestatie(output)gericht of resultaatgericht? (s)
Hoe ziet het subsidieproces er uit? (s)
Onderdeel 2: Doeltreffendheid proces
Op welke wijze wordt de gemeente gevoed met opvattingen over behoeften binnen de lokale samenleving? (s) Hebben de instellingen hierbij ook een rol? (s)
De beleidsdoelen en effecten zijn concreet (SMART; specifiek, meetbaar, acceptabel realistisch en tijdsgebonden) geformuleerd. (n)
De beleidsmedewerkers zijn bekend met het SMART formuleren van doelen/effecten. (n) Hebben de medewerkers trainingen gevolgd? (s)
Hoe bepaalt de gemeente welke instelling een aanvraag mag indienen? (s)
De instellingen formuleren een activiteitenaanbod dat aansluit bij het door de gemeente geformuleerd beleid (n).
Hoe vindt besluitvorming plaats over de vraag of activiteiten in voldoende bijdragen aan de gestelde doelen? (s) Wordt hierover overleg gevoerd met de instelling? (s)
Over de te leveren prestaties wordt onderhandeld door gemeente en instelling. (n)
De afspraken met de instellingen over prestaties zijn meetbaar geformuleerd. (n)
Worden de instellingen zelf verantwoordelijk gesteld voor hun bedrijfsvoering? (s)
Zijn er afspraken gemaakt over tussentijdse rapportages of overleggen? (s)
De instellingen meten of de prestaties worden gehaald. (n)
De gemeente meet of de doelen/effecten worden gehaald. (n)
Er is duidelijkheid en overeenstemming over de rolverdeling tussen college, raad en ambtelijke apparaat binnen het subsidieproces. (n)
Onderdeel 3: Doelmatigheid proces
Het proces is in hoge mate geüniformeerd en gestandaardiseerd. (n)
De gemeente onderhandelt over de prijs-prestatieverhouding. (n)
De gemeente controleert of resultaten zijn behaald binnen de budgettaire afspraken. (n)
Er zijn afspraken gemaakt over onder- of overproductie. (n)
Zien de betrokken medewerkers mogelijkheden om geld te besparen? (s)

Bijlage 2

Factsheet

Subsidie en Aanbesteding

Met de Wmo zijn gemeenten verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning in de gemeente. Gemeenten mogen die maatschappelijke ondersteuning in principe niet zelf verlenen. De lokale overheid moet afspraken maken met een derde partij. Als gemeenten toch zelf maatschappelijke ondersteuning leveren, moeten zij aantonen dat er geen private partij is die de taak redelijkerwijs had kunnen uitvoeren. Dit staat in artikel 10 van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Hoe gemeenten zaken kunnen doen met derden hangt af van de situatie. Deze factsheet maakt duidelijk wanneer u afspraken moet maken op basis van een subsidie, een overeenkomst of een Europese aanbesteding.

Maatschappelijke ondersteuning omvat activiteiten die het mensen mogelijk maken om mee te doen in de samenleving. Het gaat bijvoorbeeld om sociale activering, ondersteunen van mantelzorg en voorlichtingsloketten.

Subsidie of overeenkomst?

Allereerst de belangrijkste verschillen tussen een subsidie en een overeenkomst:

Subsidie: algemeen belang

De gemeente verleent een subsidie voor activiteiten die om 'redenen van het algemeen belang wenselijk worden geacht'. De gemeente kan dus geen subsidie verlenen voor activiteiten die de eigen organisatie ten goede komen.

Subsidie komt van één kant. De subsidiegever (gemeente) verplicht zich om de andere partij een budget te geven voor bepaalde activiteiten. Als de subsidieontvanger de activiteiten niet uitvoert, dan kan de gemeente slechts één ding doen: de subsidie terugvorderen. De gemeente kan de subsidieontvanger niet verplichten om de activiteiten alsnog te verrichten.

Overeenkomst: diensten en goederen

De gemeente sluit een overeenkomst wanneer een bedrijf of instelling (commerciële) diensten of goederen aan de overheid levert of op kosten van de overheid aan derden levert. Bij een overeenkomst verplichten beide partijen zich aan afspraken te houden. Wanneer een van de partijen in gebreke blijft, kan deze voor de burgerlijk rechter gedwongen worden om de prestatie alsnog te leveren. Als de overeenkomst (of opdracht) boven een bepaald bedrag uitkomt, bent u verplicht om in ieder geval Europees aan te besteden.

Wanneer moet u subsidie verlenen of een overeenkomst sluiten?

Het is wettelijk bepaald in welke situatie een gemeente een subsidie moet verlenen of een overeenkomst moet sluiten. Maar er is een grijs gebied waarin het niet duidelijk is. Om te bepalen op welke manier u een derde kan

inschakelen voor maatschappelijke ondersteuning kunt u de volgende vragen stellen:

1 Welke partij neemt het initiatief?

Bij subsidie neemt degene die de activiteit verricht vaak het initiatief. Subsidie wordt aangevraagd en een opdracht verleent je.

2 Wat is het doel van de activiteit?

Al de gemeente geld steekt in activiteiten die gericht zijn op anderen (algemeen belang) is er sprake van een subsidie. Als de activiteiten voor de gemeente bedoeld zijn, is er sprake van een overeenkomst.

3 Is er sprake van winst?

Werkt de leverancier tegen kostprijs of gaat het om marktprijzen? Bij de kostprijzen is meestal sprake van subsidie. Bij marktprijzen (inclusief BTW en een winstmarge) gaat het om een overeenkomst.

4 Verricht de instelling ook activiteiten voor anderen dan de betreffende gemeente?

Als dat het geval is, dan kan er sprake zijn van een (potentiële) markt en is de overeenkomst het geëigende instrument.

Tot slot, bij twijfel over een subsidie of een overeenkomst, dan is een overeenkomst meestal het geschiktste instrument.

Subsidie of overeenkomst in de Wmo; enkele voorbeelden

Huishoudelijke verzorging: overeenkomst
Huishoudelijke verzorging gaat vaak weliswaar om diensten waar anderen van profiteren (algemeen belang). Maar omdat de instelling die de activiteiten uitvoert vaak ook voor andere opdrachtgevers werkt is een overeenkomst (opdracht) hier het juiste instrument.

Rolstoelen of scootmobielen: overeenkomst

Met het verstrekken van rolstoelen of scootmobielen helpt de gemeente anderen (algemeen belang). Maar omdat er (meestal) winst op het product wordt gemaakt door de producent, moet de gemeente voor een overeenkomst kiezen.

Buurthuiswerk: subsidie

Een buurthuis levert meestal alleen activiteiten voor de gemeente. Vaak rekenen ze kostprijzen en wordt het buurthuis niet commercieel geëxploiteerd. Het buurthuis kan een subsidie aanvragen voor geplande activiteiten.

De juridische verschillen tussen subsidie en overeenkomsten

De Algemene wet bestuursrecht bepaalt wanneer iets een subsidie of een opdracht is.

Europees aanbesteden

Als de gemeente een opdracht wil verlenen die boven een bepaald bedrag uitkomen, dan moet er Europees aanbesteed worden. De drempelbedragen die voor gemeenten gelden, zijn op dit moment € 200.000,- voor zgn. '1B-diensten' en € 236.945 voor diensten en leveringen door decentrale overheden. Deze drempelbedragen gelden tot 31-12-2005.

Voor activiteiten die onder de Wmo vallen – bijvoorbeeld zorg- en welzijnsdiensten, recreatie en sport – geldt een speciaal regime.

Dit regime (bijlage 1B bij de Europese richtlijn voor overheidsopdrachten) vereist dat de gemeente na verstrekking van de opdracht openbaar moet maken aan wie de opdracht is gegund. Ook moet de aanbestedingsprocedure in een passende bron – dat wil zeggen, in een medium dat wordt gelezen door belanghebbenden) – gepubliceerd worden.

Er zijn twee criteria waarop gemeenten de offertes kunnen beoordelen:

- De laagste prijs;
- De prijs-kwaliteitverhouding. U kunt kwaliteitseisen opstellen in een plan van eisen.

De gemeente kan zelf kiezen welk criterium zij hanteert, maar moet dat wel vooraf kenbaar maken.

Meer informatie

- www.europadecentraal.nl (site voor gemeenten over Europees aanbesteden)
- Handreiking aanbesteding SGBO. Deze is vanaf begin juli te vinden op: [www.invoeringwmo.nl](http://www invoeringwmo.nl).

Subsidie	Overeenkomst
Subsidie is 'de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten'.	Een overeenkomst is 'een meezijdige rechtshandeling, waarbij een of meer partijen jegens een of meer andere een verbintenis aangaan.'
Activiteiten die te maken hebben met het 'algemeen belang'	Leveren van diensten of goederen door derden aan de overheid. Vaak commercieel.
Eenzijdige handeling	Tweezijdige handeling
Bestuursrecht	Burgerlijk recht
Subsidieregeling en voorwaarden (gemeentelijke verordening vereist)	Branchevoorwaarden (en contractvoorwaarden)
Subsidielvragers moet behoefte aan subsidie aantonen	Aanbesteding / inkoopprocedures
Bij niet nakomen: subsidie retour	Nakoming kan worden gevorderd
Bezwaar / beroepsmogelijkheden	
Bevoorschotting op basis van liquiditeit van de subsidievragende instelling	Facturen betalen na (deel) prestatie

DVC 50124, ontwerp: Sinne Schuts Ontwerpen, Den Haag